

Seurakunta varhaiskasvatuksen, koulun ja oppilaitoksen kumppanina

SUOMEN EVANKELIS-LUTERILAINEN KIRKKO†

RAUMAN
SEURAKUNTA

Seurakunta varhaiskasvatuksen, koulun ja oppilaitoksen kumppanina

Neljän korin malli kutsuu monipuoliseen yhteistyöhön. Korien avulla kerrotaan yhteistyön tarkoituksesta ja ohjeista. Esite on suunnattu kasvatuksen ammattilaisille ja päättäjille yhteiskunnassa sekä kirkossa ja tiedoksi myös vanhemmille.

Koreihin sisältyvät periaatteet perustuvat Opetushallituksen päivitettyihin ohjeisiin. Niillä pyritään takaamaan uskonnonvapauden toteutuminen niin varhaiskasvatuksessa, koulussa kuin oppilaitoksissakin. Sen vuoksi on hyvin tärkeää, että korit pidetään erillään toisistaan.

Jokaisessa korissa on paljon mahdollisuuksia, joista voi poimia paikallisia toteutusmalleja. Muuttuvassa monikulttuurisessa toimintaympäristössä neljän korin malli luo selkeyttä ja vapauttaa toimimaan.

Antoisaa yhteistyötä!

Kasvatus ja perheasiat
Kirkkohallitus

Sanastoa

Oppimisympäristö

Oppimiseen liittyvä fyysisten ja psyykkisten tekijöiden sekä sosiaalisten suhteiden kokonaisuus (esim. tila, tapahtuma, yhteisö).

Oppilas- ja opiskelijahuolto

Toiminta, joka edistää hyvää oppimista, psyykkistä ja fyysistä terveyttä sekä sosiaalista hyvinvointia oppilaitosyhteisössä. Sisältää sekä yhteisöllisen että yksilökohtaisen näkökulman.

Uskonnonvapaus

Perusoikeus, joka sisältää vapauden uskoa, harjoittaa uskontoa ja kuulua uskonnolliseen yhteisöön (positiivinen uskonnonvapaus) sekä myös vapauden olla uskomatta, osallistumatta uskonnonharjoitukseen ja olla kuulumatta mihinkään uskonnolliseen yhteisöön (negatiivinen uskonnonvapaus).

Uskonnon harjoittaminen

Osallistumista uskontokohtaisiin riitteihin ja rituaaleihin, kuten jumalanpalvelus ja rukoileminen, sekä niiden toteuttamista.

I KORI

YLEISSIVISTÄVÄ OPETUS

- paikallisen varhaiskasvatus- tai opetussuunnitelman mukaan
- seurakunta yhtenä oppimisympäristönä
- seurakunnan työntekijä oman alansa asiantuntijana tai katsomuskasvatuksen yhteistyökumppanina
- päiväkotia, koulu tai oppilaitos kantaa pedagogisen vastuun
- ei sisällä uskonnon harjoittamista

Esimerkkejä
kirkkorakennukset, kirkkovuosi

Esikoululaisten kirkkoseikkailu: Kirkonrotta Kaaprielin Kirkkoseikkailu, jossa tutkitaan kirkon historiaa ja etsitään kirkon aarretta. Seikkailun aikana lapsille kerrotaan kasteen ja ehtoollisen vietosta sekä niiden merkityksestä. Kirkkoseikkailu on katsomuskasvatusta.

Kirkko tutuksi -kirkkoseikkailulla tutustutaan aistien avulla kirkkotilaan, sen esineistöön ja maalauksiin, leikitään ja lauletaan. Seikkailulle ovat tervetulleita kaikki varhaiskasvatusryhmät. Seikkailun sisältö muokataan ryhmässä olevien lasten iän mukaiseksi. Kirkkoseikkailu on katsomuskasvatusta.

Helmiryhmässä tutustutaan Martin Lönnebon kehittämään helminauhaan, jossa jokaisella helmellä on oma nimi ja merkitys. Ryhmä on tarkoitettu 5-vuotiaille lapsille. Helmet johdattelevat keskustelemaan eri kulttuurien tavoista ja perinteistä. Vaikka työskentelyssä käytetään rukoushelminauhaa kyse ei ole uskonnon harjoittamisesta eikä kristillisestä kasvatuksesta. Helmiryhmässä luetaan myös Molli -kirjaa, jonka avulla opetellaan tunnistamaan ja nimeämään tunteita. Helmiryhmä on katsomuskasvatusta.

Lastenhojaajan vierailu päiväkodissa: Vierailun ajankohta ja sisältö sovitaan päiväkodin henkilökunnan kanssa. Aiheet voivat nousta lapsia puhuttelevista teemoista, esim. surusta, ystävytydestä tai pelosta. Voidaan myös tutkia kirkkovuotta tai raamatunkertomuksia. Sisällön mukaan vierailu on joko kristillistä kasvatusta tai katsomuskasvatusta.

II KORI

PERINTEISET JUHLAT

- yhteisöllisyys ja kunnioittavan läsnäolon periaate
- uskontoon viittaavat juhlatraditiot ovat osa suomalaista kulttuuria
 - voi sisältää yksittäisen virren
 - ei ole uskonnon harjoittamista
 - seurakunnan edustaja lähinnä kutsuvieraana

Esimerkkejä
lukukauden päätösjuhlat

Lastenkatedraali: Nukeilla ja muulla rekvisiitilla kuvitettu kertomushetki Pyhän Ristin kirkon Lastenkatedraalissa, jossa kerrotaan lapsille kirkkovuoden suurimmista juhlista, joulusta ja pääsiäisestä. Tilaisuudessa voidaan laulaa yksi virsi. Tilaisuus on katsomuskasvatusta.

Lastenohjaaja vierailee päiväkodissa kertomassa kirkkovuoden suurimmista juhlista, joulusta ja pääsiäisestä. Tehdään lapsille tutuksi juhlatraditioita, jotka ovat osa suomalaista kulttuuria. Tilaisuus on katsomuskasvatusta.

Pääsiäiskalenteri on päivähoidon toimitettava puu, jonka avulla päiväkodissa tutustutaan pääsiäisen symboliikkaan, tapoihin, lauluihin ja kristilliseen perinteeseen. Kalenterin oksilla on seitsemän avattavaa pussia, joiden aiheina ovat mm. tiput, munat, Marianpäivä ja ehtoollinen. Pääsiäiskalenteria avataan seitsemän viikkoa kestäväen paaston ajan ja siihen liittyen päiväkodissa voidaan askarrella pääsiäismuna Pyhän Ristin kirkon pihaan. Pääsiäiskalenteri on katsomuskasvatusta.

Juhlat: Seurakunnan työntekijä voidaan pyytää mukaan yhteistyöhön, mikäli päivähoidon yksikkö haluaa järjestää esim. perinteisen joulujuhlan, jossa on uskontoon viittavia juhlatraditioita. Tilaisuudessa voidaan laulaa yksi virsi. Tilaisuus on katsomuskasvatusta.

III KORI

USKONNOLLISET TILAISUUDET

- uskonnon harjoittamista positiivisen uskonnonvapauden periaatteella
 - yhdessä suunnitellen
- tilaisuuksista tiedotetaan ajoissa koteihin
- lapsen osallistumisesta ilmoittaa huoltaja ja toisella asteella opiskelija itse
 - koulu tai vastaava taho järjestää samaan aikaan mielekkään vaihtoehdon heille, jotka eivät osallistu

Esimerkkejä
adventtihartaus, pääsiäiskirkko

Lastenhojaajan vierailu päiväkodissa ja vierailun sisältö sovitaan päiväkodin henkilökunnan kanssa. Vierailu on selkeästi kristillistä kasvatusta ja päivähoidon tuleekin järjestää vaihtoehtoista toimintaa heille, jotka eivät tähän osallistu. Tämän korin tilaisuuksia ovat päivähoidossa järjestettävät hartaushetket, jotka sisältävät uskonnon harjoittamista. Tällaisia tilaisuuksia voivat olla esim. adventti- tai pääsiäishartaus.

Pyhäinpäivän tienoilla varhaiskasvatusryhmiä kutsutaan tilaisuuteen, jossa puhutaan surusta ja ikävästä, sekä tavoista ja traditioista muistella rakkaita jo kuolleita läheisiä. Tilaisuus on kristillistä kasvatusta ja sisältää uskonnon harjoittamista.

Tilaisuudet kirkossa hoitopäivän jälkeen ovat seurakunnan järjestämää toimintaa ja tarkoitettu koko perheelle. Kutsut perheille toimitetaan päivähoidon kautta. Tilaisuus on kristillistä kasvatusta ja sisältää uskonnon harjoittamista.

IV KORI

KASVU JA HYVINVOINTI

- yhteisölähtöistä ja tasavertaista kumppanuutta
- ennaltaehkäisevän opiskeluhuollon ja työhyvinvoinnin tukemista
- varhaiskasvatuksen, koulun ja oppilaitoksen omien hyvinvointisuunnitelmien mukaisesti
- uskontojen ja katsomusten kirjoja kunnioittaen

Esimerkkejä

ryhmätyökset, kerhot, perhekeskus- ja kriisiyhteistyö, henkilökunnan virkistys

Seurakunnan tuki varhaiskasvattajille kristillistä kasvatusta ja katsomuskasvatusta mietittäessä. Lastenohjaajan vierailu tiimipalaverissa tai talokokouksessa. Minnan voi varata numerosta 044 769 1395.

Varhaiskasvattajien virkistysilta elo- syyskuussa.

Opetussuunnitelmat
eperusteet.opintopolku.fi

Opetushallitus
oph.fi

Suomen evankelis-luterilainen kirkko
Plus > Seurakuntaelämä > Kasvatus > Varhaiskasvatus >
Yhteydet yhteiskunnan varhaiskasvatukseen
evl.fi

Nuori kirkko ry
Toiminta > Varhaiskasvatus / Kouluikäiset
nuorikirkko.fi

Mahdollisuuksia koulun ja seurakunnan yhteistyöhön
Esitetilaukset etusivulla
koulujakirkko.evl.fi

Ideoita ja materiaaleja uskonnonopetukseen
uskonnonopetus.fi

